

bevilget til Theatret. Derfor forundrede det mig høilig, at den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (G. Winther) kunde spørge, hvorledes det stod til med Sikkerheden for dette Laan; thi Bemyndigelsen til Laans Optagelse er givet af Rigsdagen. Det blev da saa udtrykkelig fremhævet, at et saadant Laan, optaget af Ministeren efter Bemyndigelse af den bevilgende Myndighed, hvilede paa Staten som en Forpligtelse, der maatte opfyldes, at jeg tør paaflaae, at der i og for sig ikke kan være Spørgsmaal om Fare for et Laans Tilbagebetaling, som er givet paa en saadan Maade; skulde der være Spørgsmaal om, at det ikke blev tilbagebetalt, saa maatte det være i Kraft af den Myndighed, som Rigsdagen har med Hensyn til Sørs, naar den maatte finde, at der ikke var Grund til at betale det tilbage, ganske eller for en Deel. Men dette Spørgsmaal foreligger jo aldeles ikke. Det, der er Spørgsmaal om eller kan blive Spørgsmaal om — for Diebliffet aldeles ikke — det er, at der kan komme Tid, hvor det kunde vise sig uoverkommeligt for Theatret at udrede hele det aarlige Afdrag og Rentebetalingen. Det er nemlig ikke alene Renter af Laanet, men tillige Afdrag paa Gjælden, som erlægges aarlig, og naar Theatret vedbliver at betale det stipulerede Beløb, saa vil i nogle og tyve Aar, foruden den aarlige Forrentning, hele Gjælden være betalt. Der er betalt et Par Gange. Spørgsmaalet er altsaa om, hvorvidt der kan komme Aar, hvori dette ikke kan skee, og at det Forlangende da kom for Rigsdagen, at den maatte give Theatret Respit eller maaskee Eftergivelse for enkelte Aar med Hensyn til Erleggelse af Renter og Afdrag til Sørs. Skulde nu et saadant Spørgsmaal nogensinde komme til at ligge for, vil jeg sige, at jeg paa ingen Maade vilde finde, at der skulde være noget Utilbørligt eller Uforvarligt fra Rigsdagens Side ved at gaae ind paa at bringe et saadant Offer eller endog et langt større; thi den Stiftelse, der har ydet saamange og bethdelige Bidrag til saa forskjelligartede Formaalets Fremme, kunde vistnok ogsaa overtage dette Offer for Theatret. Og det var vel ikke utilbørligt, dersom det maatte forlanges, at et saadant Offer bragtes til Fordeel for den danske Skueplads af den

Stiftelse, der er beriget ved Holbergs store Formue, bragtes den Skueplads, som er skabt ved Holbergs Geni, som har udviklet sig til en Nationalscene, intet Land kan fremvise Mage til, en Nationalscene, som gjennem et Aarhundrede ikke blot har glædet den ene Slægt efter den anden med oplivende, forfriskende og blivende Nyheder, men som har haft en umaadelig Indflydelse paa vort hele aandelige og sociale Livs Udvikling og — hvad netop nu ikke skal glemmes — har virket ikke lidet til, at Danmarks Hovedstad indtager en fremragende Plads i Norden. Dette er Sandheden, som ikke skal kunne benægtes. Jeg troer derfor — om ogsaa Enkelte kunne have en forskjellig Mening, Enkelte, som aldeles ikke troe, at de staae i Forhold til Theatret, hvori de imidlertid tage fejl; thi selv om de holde sig med fuldkommen Rigorisme borte derfra, staae de dog i Forhold til det og kunne ikke undgaae Paavirkning deraf, — jeg siger, om det end skulde være saa, at Enkelte troe, at det var bedre, at man var denne Anstalt aldeles qvit, og derfor glæde sig over, at det nu var med Theatret som med Hvalfisken, der har faaet Hjørnen i sig og snart vil løbe sig død, at de ikke ville see dette Haab realiseret; jeg holder mig overbevist om, at naar Sagen forelaae paa den Maade, at Spørgsmaalet var: om man skulde opretholde det danske National-Theater som saadant eller flyde det fra sig og overlade det til Enhver, der vilde tage det i Entreprise, — som Muddringsvæsenet og andre saadanne Væsner, som den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt 2den Valgkreds (Tscherning) yttrede sig i 1854 —, at da vilde den danske Folkerepresentation ikke lade det danske National-Theater falde. Den vilde sige: Det danske National-Theater er et Mindesmærke fra Fortiden og et stolt Mindesmærke, et Mindesmærke, som har haft sine store og geniale Bygmestere, — Danmarks største og bedste Mænd have arbeidet derpaa, — og som vi ikke kunne undvære, dersom vi ikke ville undvære at see og nyde vore største og bedste Digtere; — et National-Theater er det, som det vilde være Skam at lade synke hen, efterat det har feiret sin Hundredeaarsfest, saaledes som det har kunnet gjøre det, og